

Neem financiële drempels voor de leerplichtige mbo'er weg!

Jongeren tot 18 jaar dienen in Nederland bij het verlaten van de school te beschikken over een startkwalificatie in de vorm van minimaal een havo of mbo-diploma op niveau 2 (kwalificerende leerplicht). Achtergrond hiervan is schooluitval te voorkomen en de kansen op een baan te vergroten. De ondertekenaars van dit pamflet, JOB, Leergeld Nederland, de MBO Raad en de VNG zijn van mening dat de overheid deze doelstelling kracht bij moet zetten door financiële drempels voor minder financieel daadkrachtige leerplichtige jongeren voor het volgen van onderwijs weg te nemen.

Welke kosten zijn er voor studenten in het mbo?

Voor het volgen van een mbo-opleiding worden onderscheidende categorieën financiële bijdragen gevraagd:

- Het wettelijk verplichte les- of cursusgeld (vanaf 18 jaar).
- Opleidingsgebonden kosten, leermiddelen of onderwijsbenodigdheden (verschillende benamingen voor hetzelfde).
- De vrijwillige bijdrage voor een aantal activiteiten of diensten, waarbij studenten/ouders zelf de keuze maken of zij daar gebruik van maken.
- Reiskosten naar de bpv-plek.

De opleidingsgebonden kosten variëren sterk per opleiding en kunnen hoog oplopen omdat er niet alleen boeken nodig zijn, maar bijvoorbeeld ook persoonsgebonden leermiddelen als gereedschap, een knipset of een messenset. Ook de reiskosten naar de bpv-plek kunnen hoog oplopen, en de invoering van de Ov-kaart is uitgesteld tot 1 januari 2017.

Wat is het probleem?

Vanaf het schooljaar 2015-2016 is de Wet tegemoetkoming onderwijsbijdragen en schoolkosten (WTOS) afgeschaft. Het budget is (budgetneutraal) overgegaan naar het kindgebonden budget. De Belastingdienst keert het kindgebonden budget uit. Doordat de systematiek van de Belastingdienst geen rekening houdt met de onderwijssoort, komen meer minimagezinnen in aanmerking voor het voormalige budget van de WTOS, ook minimagezinnen met minderjarige leerlingen op het vo. Dit gaat ten koste van het budget voor minimagezinnen met kinderen in het mbo. Terwijl de schoolkosten in het vo lager zijn dan in het mbo doordat de boeken in het vo gratis zijn. In het mbo niet.

De hoogte van de WTOS kende een maximum van € 690. Het kindgebonden budget is verhoogd met € 116 per jaar. De laagste inkomensgroep gaat er hierdoor € 575 op achteruit! Bij de Stichtingen Leergeld komen steeds meer aanvragen binnen van ouders uit deze groep voor de vergoeding van

kosten voor hun minderjarige leerplichtige kinderen in het mbo. Gemeenten krijgen aanvragen voor bijzondere bijstand en ook wordt er steeds vaker een beroep gedaan op de noodfondsen van mbo-scholen. Gemeenten, scholen en Leergeld Nederland kunnen niet blijvend (onvoorziene) gevolgen van landelijke wetgeving opvangen.

Het afschaffen van de WTOS heeft grote negatieve effecten voor mbo'ers van 16 en 17 jaar. Het doel was om het aantal regelingen te verminderen en het gemakkelijker te maken voor ouders en hun kinderen. Maar nu blijkt dat met de afschaffing het risico op uitval binnen het mbo vergroot wordt. Dit is niet in lijn met het overheidsbeleid om zoveel mogelijk jongeren een startkwalificatie te laten behalen.

Wat doen de scholen en wat kunnen de scholen nog meer doen?

Uit een rondgang van de MBO Raad blijkt dat veel scholen een voorziening hebben voor deze doelgroep, in de vorm van een noodfonds, betalingsregelingen, de mogelijkheid om onderwijsbenodigdheden te huren etc.

- De scholen geven bij de studenten van minimagezinnen meer bekendheid aan deze mogelijkheden en wijzen hen ook op de mogelijkheden die Leergeld Nederland biedt.
- Er ligt momenteel een wetsvoorstel bij de Tweede Kamer waarin wordt geregeld dat de studentenraad meer inspraak krijgt op het totale schoolkostenbeleid. De JOB bevordert dat de studentenraad de scholen aanspoort kritisch te kijken of alle onderwijsbenodigdheden echt nodig zijn. De MBO Raad zal dit ook bij de scholen onder de aandacht brengen.
- De scholen communiceren duidelijk wat de opleidingskosten zijn. De MBO Raad zal via zijn netwerk de scholen erop attenderen dat het voor studenten belangrijk is om voor aanvang van de opleiding te weten met welke kosten ze te maken krijgen.

Wat vragen JOB, Leergeld Nederland, de MBO Raad en de VNG de overheid om te regelen?

- Creëer een overgangsregeling voor minimagezinnen met studenten in het mbo waarbij de onderwijsbenodigdheden in ieder geval voor deze doelgroep op korte termijn gratis worden. Bijvoorbeeld doordat de overheid geld in een landelijk fonds stort waar minimagezinnen een beroep op kunnen doen.
- Neem de financiële drempels voor het volgen van een mbo-opleiding voor financieel minder daadkrachtige leerplichtige studenten weg. Door parallel aan de gratis schoolboeken in het vo, gratis onderwijsbenodigdheden voor alle minderjarige studenten in het mbo te introduceren.

